TVÄRS GENOM CANADA

Vi komma till en liten by i Saskatchewan. — En dansk hotellvärd. Den goda maten prisas. — Ut i bygderna. — Mitt olåsta hotellrum. — Frukost i världens billigaste hotell. — Några funderingar om Forssjöstugor och Pisémetoden. — Vi träffa parlamentsledamoten Hermansson och åka till Buchanan.

Reseskildringar från en semestertripp av OTTO ELANDER.

XXIX.

När vi på kvällen återkommo till Wetaskiwin, voro vi ganska trötta, mr Hallonqvist och jag. Vi hade suttit i bil sedan kl 9 på morgonen och kuskat härs och tvärs genom svenskbygden. Säkert hade vi under dagen åkt minst 300 engelska mil.

Vi inbjödos på supé hos en bekant familj till Hallonqvist och tillbrakte där ett par angenäma timmar. Vid midnatt bröto vi upp och begåvo oss direkt till stationen, där vi genast intogo våra bäddar i sovvagnen.

Dagen därpå vaknade vi i provinsen Saskatchewan, och som det ingick i mitt uppgjorda reseprogram, att jag även där skulle besöka några svenska kolonier, hoppade vi vid middagstiden av i en liten stad, vars namn jag glömt men som hade två gator, fyra kyrkor och ett hotell.

Hotellet kan jag ej med bästa vilja inrangera bland lyxhotellen i landet. Det ägdes av en hygglig dansk, som ej ägnade oss en enda blick, när vi, lastade med våra kappsäckar, inträdde i hotellet. Han var nämligen ivrigt sysselsatt med att spela poker med tre gäster.

Emellertid antecknade vi våra namn i hotellregistret och försäkrade oss därigenom om rum för natten. Sedan vi tvättat av oss resdammet, uppsökte vi matsalen, där vi intogo en riklig och vällagad middag — av rätternas godhet insåg jag genast, att hotellvärdinnan också var danska! Middagen kostade — 4 rätter mat med kaffe — 50 cents, det var det billigaste mål jag intog under hela min resa, och jag instan trodde mig vara utsatt för bedrägeriförsök, när uppasserskan presenterade mig räkningen. Den sortens bedrägerier äro dock ganska angenäma.

Så skulle vi ge oss ut i bygden. Märkligt nog kände Hallonqvist ingen svensk i denna stad, varför vi begåvo oss till stadens hyrverksinrättning, där vi lyckades få hyra en automobil, i vilken vi begåvo oss på landet. I fem timmars tid strövade vi omkring och hälsade på i de olika hemmen, men i det stora hela var det endast ett återupprepande av föregående dags upplevelser i provinsen Alberta.

Sent på aftonen hamnade vi hos farmaren J. O. Wallin, en gammal vän till Hallonqvist, och han erbjöd sig genast att påföljande dag föra oss omkring i bygden i sin fordbil, ett anbud, som tacksammast mottogs.

Det var trötta karlar, som den kvällen lade sig i den danske värdens ypperliga sängar. Innan jag kröp till kojs ville jag av ganske naturliga skäl stänga dörren till mitt rum. Men nyckel saknades. Då begav jag mig till värden, som ännu satt och tröskade kort med samma vänner som tidigare på dagen.

Han vänligades lyssna till min anhållan om en nyckel men förklarade noschalant, att i hans hotell rummen ej behövde låsas. Då jag emellertid insisterade på nyckeln, räckte han mig en dylik och sade.

— Ja, försök denne då, men den går inte!

Jag tog nyckeln, och det visade sig snart, att värden visste vad han talade om: den gick inte!

Jag flyttade den stora sängen, i vilken jag och hela min familj utan att behöva trängas skulle kunnat få plats, framför dörren, och så lade jag mig och inslumrade inom 2½ minut så ljuvt i Morfei armar.

Men redan kl. 7 f. m. voro vi på benen igen, och sedan vi i matsalen inmundigat en riklig måltid, begärde jag vår räkning. Den lydde på 75 cents pr man.

— Ja, sade jag, detta är för frukosten, men jag vill också betala för våra rum.

— Det är för rum och frukost, förklarade flickebarnet och log så underbart älskligt, att . . . Men det hör visst inte hit, ty nu har jag plötsligt funnit ut, att min hustru smygläser mina brev.

— Det är väl inte möjligt, utbröt jag, visserligen fick jag ingen nyckel till rummet i går kväll, men i alla fall! Och en så riklig och härlig frukost!

— Det kostar 75 cents, vidhöll tärnan.

Jag betalade summan och antecknade i mitt diarium: Här är gudagott att vara — och så billigt se'n!

Wallins Ford pustade, nu utanför dörren, och vi förflyttade oss blixtsnabbt ut i den — det kunde ju hända, att värden ångrade sig beträffande priset. Men det gjorde han inte utan kom godmodig, gemytlig och jovialisk ut till bilen och tog varmt adjö med oss. Sedan korten ej längre togo hans uppmärksamhet i anspråk, visade det sig, att han var en riktig pockers till karl.

Wallin körde oss genom svenska kolonier och norska kolonier och ryska och rumäniska kolonier, vilka alla vittnade om, att dess bybyggare stodo sig gott, och att de hade lyckats skapa sig goda och lyckliga hem här ute på prärien. Deras hus voro ej alltid så bra som önskvärt hade varit, men skandinavernas ut märkte sig dock alltid för sitt solida oc htrevliga utseende. När vi passerade genom byarna, kunde vi nästan alltid osvikligt av husens utseende bedöma ägarnas nationalitet.

Det är ont på prärien om skog, och på grund härav bli husen antingen mycket dyra eller ock mer än lovligt dåliga. Här skulle Forssjöstugorna utan tvivel få en stor marknad, om man blott vågade sig på experimentet. Mina undersökningar där ute om priset på husen gåvo vid handen, att en något så när god byggnad kostade minst 6,000 dollars; men i regeln kostade de svenska farmarnas hus 10,000 dollars, ja mera. En Forssjöstuga, vinterbonad och passande för canadaprariens rätt så hårda klimat, borde kunna tillverkas för 3 a 4,000 dollars. En export av dessa hus skulle bliva en stor välgärning för de båda landen och synes det mig, att saken borde närmare och mera detaljerat undersökas.

Pisémetoden — som till förkämpe har ingenjör Karl J. Ellington, nu bosatt i Port Angeles, Wash., — är liksom klippt och skuren för Canadas prärier. Med den metoden skulle farmarna erhålla verkligt billiga men också sunda och rymliga bostäder. Och ej blott bostäder utan ock ekonomibyggnader. Jag har sett sådana piséhus här hemma — ett treväningshus i Halland, Falkenbergstrakten, och många nere i Skåne, vilka av ägarna förklaras i allo motsvara deras mest spända förväntningar. Canadas prärier bjuda det ypperstа material för dessa hus, och om metoden infördes — regeringen borde härvidlag stödja saken — skulle detta i hög grad underlätta prärien uppodling och bebyggande. Metoden är för övrigt så enkel, att en var kan uppföra dylika hus enbart genom att inköpa ingenjör Ellingtons på svenska (doll. 2) och engelska (doll. 3) utgivna bok därom.

Så mycket härom — den vise bör förstå vinken!

Sedan Vallin hade skjutsat oss i sju timmar, kommo vi till en liten by, där vi hade tillfälle att intaga vår middag, god och billig.

Där kom oss till mötes ledamoten av Saskatchewans lagstiftande församling, hr Albert Hermansson, som på det hjärtligaste välkomnade oss. Sedan vi tagit ett varmt farväl av den hedersmannen Wallin, som absolut vägrade, abso-luth och Rosén vägrade att mottaga ersättning för den långa och kostbara automobilfärden, hoppade vi upp i Hermanssons hypereleganta Maxwell, och så bar det iväg igen.

Att beskriva en resa över en prärie är ungefär detsamma som att skildra en färd genom öknen. Vägarna voro ganska bra, breda och väl underhållna, och med 60—100 kilometers fart rusade vi framåt och ankommo vid 7-tiden till staden Buchanan, vars ljuvliga namn väckte vår törst och förde vår tanke på Black & White.

I Hermanssons trevliga hem mottogos vi på det varmaste av hans älskliga fru och barn, och snart satto vi kring ett välförsett bord, där vår hunger och törst hastigt nog och på angenämaste sätt stillades.

Mahlzeit, sade tysken.

Larson, svarade f. d. sjöministern. Smaklig måltid, säger jag.

Den amerikanska ambassadören Bancroft i Japan har i dagarna avlidit.

Robert Todd Lincoln, son till Abraham Lincoln, fyllde häromdagen 82 år. Han är med sin familj bosatt i Georgetown vid Washington, D. C.

ORDET FRITT

Alla Svenska Canada-Tidningens prenumeranter och övriga svenskar äro välkomna att yttra sig i denna avdelning. Redaktionen tikläder sig dock intet moraliskt ansvar för i dessa skrivelser yttrade åsikter. Följande regler ha vi emellertid gott oss nödsakade att uppställa: 1. Skriv endast på ena sidan av papperet och med blick. 2. Skriv så tydligt och kortfattat samt till sak gående som möjligt. 3. Undvik hätska utfall mot olika tänkande.

REDAKTIONEN.

STUTEN OCH SPÄNNHÄKTET

För S. C. T.

För den som aldrig varit i Överberg i Härjedalen, torde det nära nog vara ett mysterium att förstå, vad undertecknad menar med Stuten och Spännhäktet. Men de som färdats vintervägen över myrarna mellan Remmet och Överberg, veta, att just där vintervägen från Remmet kommer fram till Överberg, så är det två gårdar. Den gården, som är belägen på västra sidan om vägen, heter Stuten, och den som är på den östra sidan heter Spännhäktet. Jag vet inte, om vintervägen över myrarna förändringar ha försiggått i Härjedalen, sedan jag var där, och bland andra förändringar så har det också blivit järnväg från Sveg via Överberg och Remmet. Men Stuten och Spännhäktet äro kvar ännu, inte annat än jag vet. Hur det kom till, att dessa gårdar fingo sådana namn, skall jag nu berätta. Det var en gård, som hette Halvarpers, och i den gården var det tre pojkar, Olof, Per och Jo. Per var hågad att brottas. Vid den tiden var det en mycket populär sport att brottas. När någon skulle brottas med Per, så brukade han säga: "Men nu skall du allt få känna på spännhäktet läll." Därav kom det sig, att han blev kallad Spännhäkt Per. Men hans broder Jo brukade säga: "Det blir väl att det tar slut det där." Därför blev han kallad Stut Jo. Nu var det så att Olof stannade på gården Halvarpers, men Per och Jo byggde sig var sin gård nedanom byn. Och då var det ju klart, att den gård, som Per byggde, fick heta Spännhäktet, och den gård, som Jo byggde, fick heta Stuten. Både Spännhäkt Per och Stut Jo ha länge sedan samlats till sina fäder, och Stuten och Spännhäktet ha skiftat ägare flera gånger om. Under tiden storskiftet pågick i Överbergs och Byrotans skifteslag, var det Sven Svenson, som var ägare av Spännhäktet, och Erik Erson var ägare av Stuten. Sven fann tydligen inte någon poesi i namnet Spännhäktet, ty han lade in ansökan hos lantmätaren vid ett lantmätaresammanträde att få namnet på gården ändrat till Sventorpet. Och det fick han förstås, men folket kunde inte säga Sventorpet, utan de kallade gården för Spännhäktet i alla fall. Vid ovannämnda sammanträde tillfrågades Erik Erson av lantmätaren, om också han ville ha namnet på gården ändrat. Men Erik Erson ville inte ändra gårdens urgamla namn, utan han svarade: "Nej, gården heter Stuten, och den har hetat Stuten från första början, och den skall heta Stuten."

Laurentius.

I ALL UPPRIKTIGHET

I S. C. T. lästes för några dagar sedan ett omdöme om Wm J. Bryan, som visade ingenting mindre än pojkaktighet. Ty Bryan var nog icke så utan intelligens och statsmannaskick, som det tycktes påvisas.

Och i samma nummer förekom en artikel om aprättegången i Dayton, Tennesssee, i vilken artikel icke så mycken pojkaktighet som dock inskränkthet visar sig. Ty artikeln visar tydligt en tendens i favör av den löjliga darwinska evolutionsåsikten, som aldrig någon sund vetenskap kan erkänna.

Och då det säges, att kriminaladvokaten Darrow bistod lagbrytaren Scopes utan ersättning, så är det nog ett obevisat påstående, ty Darrow säger ju själv, att en stor mängd av evolutionsböcker såldes, och då varför icke till en viss fördelning av inkomsten åt Darrow, såväl som delning av inkomstterna på andra sätt från de stora människomassorna, nästan såsom vid en slagskämpetillställning?

Och när Darrow rent obegränsat taktlöst angrep Bryans tro på bibelns gudomliga underverk och han därjämte påstod, att bibelns skapelsehistoria m. m. icke kan tagas bokstavligt, så visas därmed en rentav oförlåtlig obelevenhet och okunnighet.

Om fördenskull undertecknad icke säge annat än apeavkomma hos Darrow, så vore han strax färdig till förakt mot honom.

Men jag tror, att han, såsom alla andra evighetsvarelser, kom andligen till existens samtidigt med himmelens skapelse i begynnelsen för att under de många miljoner års långa skapelsedagarna göra sig delaktig av vissa funktioner, som han nu icke är i besittning av såsom en adamsskapelse. Och då, när jag ser en sådan evighetsvarelse även uti Darrow, då kan jag icke förakta honom utan hålla av honom såsom en för mig människa älskvärd människa.

Och då är det ju klart, att det hyses samma kärlek till personalen av S. C. T. och jag sålunda icke skriver detta med hat eller bitterhet eller med förakt, utan vill blott med förtrolighet påpeka, vad intryck omdömena om Bryan och tennesseesaken med Darrows inveckling gjorde på sinnet. Vördsamt,

K. J. Bring.

I EVOLUTIONSFRÅGAN

Scopesrättegången i Tennessee har givit evolutionsentusiaster jorden runt anledning att uttrycka sin harm över och sitt åtlöje för lagstiftning mot skolundervisning i evolutionsläran. Att man ännu i vissa stater anser bibeln oumbärlig och icke utan vidare vill tillåta eller påbjuda undervisning i teorier, vars huvudsakliga tendens, uppgift och ändamål är att förvisa bibelns Gud till mytologiens område, kännetecknade som bigotteri och intolerans. Ibland händer det, att de nya ideernas förkämpar så blottställa sin egen okunnighet, att de bliva föremål för åtlöje. Så till exempel hade Chicago Herald-Examiner en redaktionsartikel, som var ämnad att meddela en smula sunt förnuft åt de stackars förblindade anhängarna av de olika kyrkosamfunden, som stodo förlägna och rådlösa angående vilken väg de skulle välja för att komma till himlen. I denna artikel fick man bland annat veta, att när människornas ondska, enligt den bibliska myten, nått sin höjdpunkt i Sodom och Gomorra, sände Gud syndafloden för att förgöra hela människosläktet, med undantag av Noa och hans familj, vilken historia, heter det vidare, är välbekant för varje kristet och judiskt barn. Därmed har nämnda tidnings redaktion givit sig själv det betyget, att den ej har så mycken reda på bibelns innehåll som en normal tioåring, då varje sådan i Förenta Staterna antages veta, att Sodom och Gomorra kommo till först efter syndafloden.

Även i S. C. T. har ett inlägg gjorts till förmån för evolutionslärans införande i skolorna, nämligen av hr S. W. Goerwell. Hans skrivelse förefaller mig, lindrigast sagt, en smula fantastisk. För honom är Scopes en hjälte, en martyr, jämförlig med dem, som i forna tider brändes på hål av okunnighetens, vidskepelsens och vantrons offerprester. Men naturligtvis har hr Goerwell betydligt överdrivit den saken, ity att Scopes, då han överträdde lagen väl visste, att han icke tog någon större personlig risk. Han hade ju överflöd på vänner och rygghållare; hans utgifter voro på förhand garanterade; han var en hjälte och en martyr i samma mening som en som överträder nykterhetslagen genom att sälja spritvaror, sedan spritbolagen åtagit sig att betala eventuella böter. En sådan kan också föregiva, att han överträder lagen i upplysningens och samvetsfrihetens intresse. Lägg härtill, att Scopes fick, kostnadsfritt, en av landets mest framstående lagkarlar till sakförare, samt vissheten om att han komme att bli ryktbar, firad och beundrad, och vår hjälte-martyr har krympt ihop till en ren obetydlighet. Lägg samma frestelser i hr Goerwells väg, och — nog finns det någon lag, som han kan överträda, och inte kommer han att tveka länge heller, eller ock har jag feltagit mig på hans karaktär. Själv skulle jag med hänförelse än en gång bli förkämpe för lutherska idéer, med all den risk, som är därmed förbunden, om jag hade en advokat med Darrows begåvning, som på samma gång vore så förtrogen med Luthers skrifter, som jag.

Och den handling, varmed Scopes bevisade sig som en hjälte och en framstegsmänniska, var, att han sökt inviga en del skolungdom i Darwins evolutionslära. Men nu vill olyckan, att det finns större tänkare än både Scopes och Goerwell, som med samma förakt kasta Darwin och bibeln överbord. Vi ha till exempel George Bernard Shaw, som visst icke lider av för mycken bibeltro. Han uttalar sig så här om Scopesrättegången:

"Tennessee och Butler ha fått sig en otäck stöt. De ha törnat emot en nutidsidé. Icke en ny idé, förstås, bara evolutionsidén, som nått den aktningsvärda åldern av 135 år. Den kom in i nutidstänkandet i 1790 och är alltså något äldre än staten Tennessee.

"Den led ett avbrott i sin utveckling genom Charles Darwin i mitten av nittonde århundradet. Charles, eller rättare sagt hans anhängare, försökte göra gällande, att de evolutionen tillskrivna förändringarna vore helt enkelt ett kapitel av tillfälligheter utan något slags mening. Men det var blott en själlös episod i utforskningen av fakta. Visserligen är det sannt, som Samuel Butler sade, att Charles Darwin för en tid 'bannlyste anden (mind, tanken) ur världsalltet' (vilket måhända förklarar Bryan, som föddes vid den tiden), men ingen under 70 år tror nu, att livet, sådant som vi känna det, kunde hava frambrakts genom vad Charles Darwin kallar naturligt urval."

Men Shaw överdriver å sin sida. Han förbiser (kanske av elakhet) en mängd folk, mest arbetare, vilka göra anspråk på ett slags bildning, vilka hålla bibeln och driva gyckel med dogmatism och fetischdyrkan, samtidigt som de hänga fast vid darwinismen med samma envishet som katolikerna vid sin helgondyrkan.

Den brännande frågan för dagen är icke motsatsen mellan mosaismen och evolutionismen. Den brännande frågan är, om Bibelns Gud är Gud. Om så är och det kan bevisas, om blott till sannolikhet, att en enda rad i bibeln kommit till genom uppenbarelse från honom, då har staten Tennessee bevisat sitt sunda förnuft och sitt pålitliga omdöme genom att förbjuda ett lättsinnigt offentligt kränkande av bibelns auktoritet. Underligt nog, i trots av alla bibelvederläggande vetenskapliga upptäckter, händer det nu liksom fordom — kanske man bör säga mer än någonsin — att tänkande och allvarliga män — de allvarligaste bland alla — upptäcka, att det finns något i bibeln, som till evig tid måste bli oberört av tidens växlande teorier. Den vissheten bränner sig in i deras medvetande: Här har verkligen Gud talat! Vare sig nu staten Tennessees lagstiftare själva gjort denna erfarenhet eller ej, hava de, och det med rätta, dragit den slutsatsen, att det är lika orätt att ringakta dessa mäns vittnesbörd som att förkasta vetenskapens utsagor. Bibeln erhåller med rätta företrädet, så mycket mer som vissheten rörande evolutionsteorien ännu lämnar mycket övrigt att önska.

Vetenskapsmännen vilja så gärna begå ett fel, vartill jag som tioårig gosse gjorde mig skyldig. Jag skulle hjälpa min faster och onkel att plantera majs. Jag såg, hur det lilla hörnet i skogsbrynet, där vi började, växte och blev allt större. "Se, vilket stort stycke vi ha planterat!" tänkte jag för mig själv. Min faster tycktes läsa mina tankar och sade skrattande: "Du ser åt galet håll — se ditåt!" Och när jag såg dit hon pekade, låg där ett oplanterat fält så stort, att jag undrade, hur vi någonsin skulle kunna gå över allt. Genom att se på vad vetenskapen uträttat frestas man att bli högmodig. Betänker man däremot, huru mycket som återstår att utforska, blir man varse, huru löjligt och ömkligt litet vi i själva verket veta. Vad veta vi t. ex. om jordens innandöme? Med mycken möda har man förmått borra in ungefär en mil. Föreställom oss jorden som ett klot med tio fots genomskärning. Ett lager motsvarande en mil i tjocklek blir icke så tjockt som ett vanligt äggskal. Vi ha borrat mot jordens mitt och ha ännu icke kommit igenom äggskalet! Hela jordens innandöme är outforskat. Och om rymden veta vi just så mycket, som vi kunna sluta oss till genom jordiska hjälpmedel och jordiska analogier. Vår kunskap, beprisad som den är av oss själva, står i själva verket ytterst litet över noll. Lägg härtill, att vi totalt sakna alla möjligheter att lära känna tingen såsom verkligheter; vi känna dem blott såsom de te sig för våra i allo opålitliga sinnen, och vår förödmjukelse är fullständig. "Oh, why should the spirit of mortal be proud?"

Angående själva evolutionen kan man mycket gott tillämpa bilden av klotet och äggskalet. Vilken oändlig mängd av fakta det kräves för att både fastställa och rätt tyda evolutionen! Huru många luckor — vilka ofantliga luckor, som ännu måste utfyllas, där vi lida total brist på fakta. Vilka djärva spekulationer man måste tillåta sig för att tro på evolutionen! Och sedan möjligheten av att träffa på alldeles oanade faktorer, vilka komma att ge ett alldeles nytt utseende åt vår kunskapsbyggnad! Och ingenstädes någon vila eller tillfredsställelse för själen. Sedan vi utforskat allt, som kan utforskas med evolutionen som ledtråd, kunna vi ända våra dagar på ett dårhus eller säga som den utlevade och levnadströtte Humboldt: "Livet är den största omening" — den största humbug! Bibeln däremot giver hjärtat en vilopunkt. Den ger mening åt livet; den ger ett hopp, som grönskas och blomstrar, när jordens fröjder skingrats som löven för höstvinden. Välsignat vare minnet av Bryan och alla de män, som genom denna rättegång lagt i dagen sin tro på det goda Guds ord, som evinnerligen bliver!

J. B. Linderholm.

FRÅN OXBOW, SASK.

Tack för S. C. T., vilken är både god och intressant att läsa. Ja, här nere ha vi just ett gott regn, och allt ser tämligen gott ut nu. Oxbom är en liten köping 20 mil från U. S. in i Canada. Mitt eget hem är 9 mil från gränsen. Det blir nu snart 6 år, sedan jag lämnade min födelsestad Stockholm, Sverige. Först ställdes färden till Chicago, där jag vistades under ett år. Jag är glad över att det, finnes svenska tidningar i Amerika, ty det hjälper den nykomne en hel del.

Ja i sanning är det ett underligt liv här i världen. Den ene kastas hit, den andre dit, men överallt se vi ändå den storslagna vackra natur, som står oss fritt att beundra. Vad jag nu vill säga i detta brev är det, att det finns en hel del fruar på land och i stad, som äro goda skribenter; därför upp, landsmaninnor, alltid har ni en hel del saker eller minnen att tala om. Låt oss få en hel sida med brev varje vecka! En tidning i U. S., dit jag brukar sända alster, har en hel massa brev, både frågor och svar och kritik hagla ju om öronen ibland, men alla de signaturer, som inflyta i tidningen blir man så att säga riktigt god vän med, och mängen lärdom kan också erhållas. En särskild hälsning till mr Lager, och tack för Edra goda brev. Jag tror, att ni är en så god landsman ni kan bli. Ja, J. A. Hägglund känner trolligen till Oxbom, jag vet, att han har arbetat här. Om ni läser dessa rader, mr Hägglund, vill jag omtala för Eder, att mr och mrs Rodgers eller hur det stavas, men han ägde en stor simbarn här, och så hade han taxi jobbel här, nu voro frun och han ute på resa, och så blevo deras bil påkörd av tåget, och båda dödades på fläcken. Det hände i U. S. Ja, det är ju förfärligt mycket olyckor, som hända, och värst är väl det när far och mor gå så fort bort. Familjen har två gossar, men de äro ju ej så små, men det blir je en förfärlig sorg ändå. Ja, runt här bo inga svenskar jag vet, men en hel del norskar, så är det så, att någon av eder skulle gå denna väg, så välkommen till vårt hem. Det ligger 11 mil söder om Oxbow. Min man är skåning, född 1891, och jag 1894. Jag tycker bäst om att till tidning använda signatur, men namnet fås hos redaktionen.

Ja, nu till slut vill jag säga er ella, som ha en hel del saker att tala om, låt oss höra, och låt oss få se en hel stab av namn, som äro villiga att hjälpa till. En annan gång blir mitt brev litet bättre, och i förhoppning om att få återkomma slutar jag med ett välkommen åter till redaktör Remiday och hälsningar till alla landsmän från

Stockholmska.

FRÖDINGSAFTNAR

Har läst polemiken om "En frödingsafton i Port Arthur." Jag erinrade mig då en episod från min hembygd. I min ungdom (inom parentes då Fröding ännu var i livet och kanske ej fullt så känd av den stora allmänheten som nu är fallet), fanns i min hembygd en studiecirkel med ett för allmäheten öppet länbibliotek. Bokinköpen handhades med full handlingsfrihet av folkskolläraren jämte en s. k. "pamp." Jag köpte deras bokkatalog men letade förgäves efter Frödings namn. Jag frågade om orsaken och fick till svar, att de ej höllo den sortens böcker. Och eftersom de hade frihet att inköpa de böcker de själva önskade, nöjde jag mig med svaret, då jag ej tillhörde studiecirkeln. Ett par år senare kom en fil. stud. till platsen och höll en frödingsafton. Han var en vältalare, som förstod att på ett mästerligt sätt tolka Frödings alster, d. v. s. få fram det skalden med sina dikter velat ha sagt. Nu dröjde det ej mer än ett par veckor, förrän Frödings hela dikt- och boksamling fanns i länbiblioteket.

Vill som avslutning anföra en tills för kort tid sedan okänd frödingsdikt. Den blev först publicerad i en nystartad norsk månadstidskrift. Den är funnen bland en fröken Petra Hansons efterlämnade papper. De voro samtidigt patienter hos nervläkaren Torp i Lillehammar i början av 90-talet.

EN SVARVARE VISA

Vi svarva, vi forma vårt öde, vi själva,
vi trampa, vi svettas, vi vända, vi välva
det hårda, det kvistiga ämnet omkring.
Vi drömma fasonen, vi mätta, vi skära
med stålet gestalt på vår blivande ära
— men skära vi skevt, blir det ingenting

Den ene han svarvar på diktarens lager
av klang, som förgår, och av sken, som bedrager,
den andre på småting av björk eller ek.
Och lagern som björken kan stålet förinta
till stickor och kosor om händerna slinta,
när kraften i svarvarens armar svek.

Vi svarva, vi trampa, vi forma med stålet,
och allt efter kraften och valet av målet
blir ödet vi gjort oss för kommande år:
den enes en ask, som en mästare svarvat,
den andres en dikt, som en kläpare karvat
och fuskat tillsammans av klang, som förgår.

Till slut hälsningar till red., läsekretsen och alla svenskar från

Mas-Calle.

MERA FRÅN BIG RIVER, SASK.

Svar till R. Henrikson.

Med anledning av Edert brev i S. C. T. av den 9 juli får jag härmed på Eder begäran giva några närmare upplysningar om de uppgifter jag serverat allmänheten från denna plats.

Ni kan få min adress från S. C. T:s kontor. På anmodan skall jag med nöje uppgiva adressen till min arbetsgivare för den tid då jag fiskar häruppe. Denna min arbetsgivare, vilken i sex vintrar bedrivit fiske norr om Big River, skall kunna tala om för Eder, att han icke behövt betala något extra för söndagsarbetet, och att han aldrig räknat den sjunde dagen i veckan såsom vilodag under fisksäsongen.

Jag känner ej till, vad slags jordmån det är uppe i Lapplands lappmarker. — Jag fick nämligen lära i skolan, att lappmarkerna voro belägna i Lappland, fast Ni tycks vilja ha dem i Västerbotten. Landet omkring B. R. består av knappast en tum mylla ovanpå den magra och sandblande leran. Sådant land kallas icke fruktbart vare sig i Sverige eller i Canada. Sandjord trivs dock potatis gott i, så det förklarar den "rekordskörd" av potatis, Ni talar om.

Man behöver icke odla två acres av land i B. R. för att finna fyra stenar. Jag skall kunna visa ställen belägna inte tre engelska mil från B. R., där man på två kvadratmeter kan se fyra stenar så stora, att icke ens en man av R. Henriksons kaliber kan lyfta en åt gången, om han så tar i dem med hela sin kraft. För några dagar sedan besökte jag en fransk farmere i B. R. Han visade mig på sin kvart ett stycke land, som han sade är omöjligt att "bräcka," därför att jorden är för stenbunden. Så fort jag sätter plogen i marken, kommer den upp igen, sade han. Som Ni ser, bäste R. Henrikson, så är icke jag den ende, som säger, att landet är stenigt runt B. R. Densamme farmaren sade mig, att havren i medeltal giver 30 bushels pr acre. I Canwood, ett skandinaviskt settlement omkring 40 mil söder om B. R., får man ända upp till 125 bushels havre pr acre. Men där är matjordlagret över en fot tjockt.

B. R. är icke ett så nytt settlement som R. Henrikson vill låta påskina. Det är lika gammalt som Canwood. Men det är landets lämplighet för veteodling, vilket gjort denna plats till ett blomstrande samhälle med 5 sädeselevatorer och ett stora antal framgångsrika affärsmän, medan det i B. R. finnes högst tre eller fyra personer, som man kan säga bedriva farmning. Om jag därför kan avråda någon från att komma och nedlägga en sparad slant i en värdelös landkvart här uppe i Big River, så tror jag icke, att jag begår någon stor synd därmed.

Canada är intet hårt land, säger Ni i slutet av Edert brev. Vad är det då för slags "hundårsprocedur" Ni talar om på ett annat ställe i skrivelsen, och som Ni säger eder ha ett år kvar av? Det var en dum motsägelse, eller hur, mr R. Henrikson?

Fiskargosse.

Kusten av västra Mexiko har i dagarna varit utsatt för väldiga stormar.

LÄKARE OCH TANDLÄKARE

DR. S. C. PETERSON
SPECIALIST i Hud-, Köns-, Urin- och Veneriska sjukdomar, har flyttat från 401 till 506 McArthur Bldg.
Ovanför Child's Restaurant.
Kontorstid: 10—1, 3—6 och 7—8
Telefon A4165. Svenska talas.

DR. BRANDSON
LÄKARE
216 Medical Arts Bldg.
Kontorstimmar från 2 till 4 endast eftermiddagen
Telefon, A-7067.

Kontorstelefon: A 3659.
Bostadstelefon: J 5887.
DR. T. GLEN. HAMILTON
LÄKARE
210—212 Somerset Bldg.
WINNIPEG, MAN.

Tel. A 1179 Bostad Tel. N 1784
DR. W. J. KING
Chiropractor
926-930 Somerset Bldg.
Winnipeg, Man.

DR. A. BLONDAL
818 Somerset Bldg.
Kvinno- och barnsjukdomar.
Kontorstid: 10—12 f.m.; 3—5 e.m.
Telefon: N 6410
Winnipeg, Man.

Öppet 9—12 f. m.; 1—5 samt genom överenskommelse.
DR. N. W. SNIDER
Tandläkare
Clougher Block
Tel.: 222 Red Kenora, Ont.

RIKA TIGGARE

Tiggare i Chicago förtjäna med sitt tiggeri i genomsnitt från 5 till 11 dollars om dagen, enligt vad mr R. H. Freund upplyser, som företagit en undersökning å Chicagouniversitetets vägnar. Han vaktade 10 tiggare i sammanlagt 647 minuter och såg dem mottaga 420 gåvor. Antagande, att varje gåva i medeltal belöpte sig till 7 cents, vilket icke är någon alltför hög beräkning, då många godhjärtade personer slänga 10-centsmynt till tiggana, räknade han ut, att varje tiggare mottog i genomsnitt $2.42 i timmen. Somliga av tiggarna togo in ända till $20 om dagen. De äldre bland dem klagade över, att tiggare från andra städer kommit och börjat konkurrera med dem, så att "inkomsterna" nu icke voro så höga, som de voro för ett par år sedan. I New York slösas troligen lika mycket pengar på tiggare.

Berättigad fråga. Mitt på en tillfrusen sjö, där det var ett hål i isen, stod en stolpe med ett anslag, varpå lästes ordet "fara."

Där kan du se, sade lille Karls far förmanande. Om du går dit ut där anslaget står, kan du falla igenom och drunkna.

Karl såg länge på anslaget. Så sade han:

— Jag skall nog vara försiktig. Men hur gick det med den, som var därute och satte upp anslaget?

Kraft i arm. Bruksförvaltaren Pettersson var ute och promenerade och mötte därvid en något omkommen rallare, som raglade emot Pettersson och röt:

— Ur vägen, sabla hösäck!

Petterssons enda svar var en örfil, som placerade den andre i landsvägsdiket, varpå Pettersson fortsatte sin väg. Den fallne hjälten kravlade sig upp ur diket, tittade efter P. och utbrast:

— Dä va visst kraftfoder i säcken.

Oförsiktigt löfte. Han: —Bliv min, och du skall få leva som en ängel!

Hon: — Det tror jag nog, ingenting att äta och inga kläder och inga nöjen, nej, jag tackar!

Vi komma till en liten by i Saskatchewan. — En dansk hotellvärd. — Den goda maten prisas. — Ut i bygderna. — Mitt olåsta hotellrum. — Frukost i världens billigaste hotell. — Några funderingar om Forssjöstugor och Pisémetoden. — Vi träffa parlamentsledamoten Hermanson och åka till Buchanan.

RÅD FÖR MAN om förebyggande och botande hemma av kroniska, nervösa sjukdomar, njur och blåssjukdomar, reumatism, nervsvaghet etc., skickas fritt. Dr. C. Lunde, Box 252, Detroit, Mich.